

Týždeň od 19. do 25. februára

PLÁNOVANIE ÚSPECHU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Kaz 12,1; 1Moj 2,15; 1Tim 5,8; Kol 3,23.24; 1Moj 39,2–5; Prísl 3,5–8

ÚVODNÝ TEXT

²³Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom. ²⁴Ved' viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! (Kol 3,23.24).

Väčšina ľudí chce žiť „úspešný“ a šťastný život. Žijeme však vo svete poznačenom hriechom, kde na nás môžu z ničoho nič dopadnúť tragédie a nešťastia. Otázkou potom zostáva, o aký „úspech“ a o aké šťastie sa máme snažiť? Čo má vlastne naozajstný zmysel? Čo je naozajstný „úspech“?

Poznáme príbeh Jozefa v Egypte. Ak by sme mali hľadať vzor naozaj úspešného života, Jozef by sa určite dostal do úzkeho výberu, nie? Z väzenia priamo do paláca, to sa len tak nevidí. Ale čo potom Ján Krstiteľ? Z väzenia do hrobu... Dá sa v jeho živote hovoriť o úspechu? Všetko teda závisí od toho, ako definujeme ozajstný „úspech“.

Tento týždeň sa pozrieme na myšlienku „úspechu“ v kontexte základných princípov verného správcovstva. Bez ohľadu na to, kto sme alebo kde žijeme, otázka finančných prostriedkov bude vždy súčasťou nášho života, nech máme na to akýkoľvek názor. Aké praktické kroky môžeme podniknúť na tejto ceste? A aj keď nám tieto kroky nemusia zaručiť finančný „úspech“, môžu nám pomôcť vyhnúť sa nástrahám a chybám, ktoré by nás mohli priviesť do nešťastia.

OSNOVA LEKCIE

Hlavnou témou tejto lekcie sú „úspech“ a „úspešný život“, ako sú predstavené v biblickom kontexte. Postupne sa zameriame na podstatu úspešného života, na základy, na ktorých stojí, a k akej zodpovednosti nás vedie.

- 1Moj 29,9–12.18–20: Jasný určenie priorit (nedeľa)
- 1Moj 1,28; 2,15: Práca ako Boží dar a Božie požehnanie (pondelok)
- 1Tim 5,8; Prísl 14,23: Zodpovednosť za rodinu (utorok)
- 1Moj 39,1–5: Úspech a mravné zásady (streda)
- Prísl 3,5–8: Rešpektovanie Božích princípov (štvrtok)

NAJPRV TO NAJDÔLEŽITEJŠIE

¹⁰Keď Jákob uvidel Ráchel, dcéru brata svojej matky Labána, a jeho ovce, prístúpil, z otvoru studne odvalil kameň a napojil ovce matkinho brata Labána.

¹¹Potom Jákob pobozkal Ráchel a hlasno zaplakal. ¹²Jákob povedal Ráchel, že je príbuzný jej otca a Rebekin syn. Ona to bežala povedať svojmu otcovi. ...

¹⁸Jákob si zamiloval Ráchel a povedal: „Za tvoju mladšiu dcéru ti budem slúžiť sedem rokov.“ ¹⁹Labán odvetil: „Bude lepšie, keď ju dám tebe než cudziemu mužovi. Zostaň u mňa!“ ²⁰Jákob teda slúžil za Ráchel sedem rokov, ale pripadalo mu to len ako niekoľko dní, lebo ju miloval. (1Moj 29,9–12.18–20)

Keď mladí ľudia dospievajú, začínajú si uvedomovať svoju zodpovednosť za zabezpečenie základných potrieb – jedla, oblečenia a prístrešia. Sám Ježiš ukázal, ako si máme zoradiť hodnoty a priority: „Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá.“ (Mat 6,33) Čím skôr sa človek rozhodne žiť podľa Božieho ideálu, tým lepšie nasmerovanie v živote získa (Kaz 12,1). Samozrejme, pre tých, ktorí sú už starší a pre Ježiša sa nerozhodli v mladosti, je stále čas urobiť správne rozhodnutia týkajúce sa správcovstva.

Ako sme videli v 1Moj 28,20–22, Jákob urobil niekoľko dôležitých životných rozhodnutí – duchovných aj materiálnych. Vo videní sa Boh predstavil Jákobovi nasledovne: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka.“ (1Moj 28,13) Potom Jákob ako súčasť svojho sľubu Bohu povedal: „Hospodin bude mojím Bohom.“ (1Moj 28,21).

Prečítajte si text 1Moj 29,9–20. Čo je dôležité na načasovaní opísanej udalosti v Jákobovom živote?

Keď Jákob urobil svoje dôležité duchovné a finančné záväzky voči Bohu (1Moj 28,20–22), Hospodin ho nasmeroval k Ráchel pri studni. Pred uzavretím manželstva je vhodné urobiť základné duchovné rozhodnutia o vlastnom životnom nasmerovaní. Náš budúci životný partner by mal vedieť, „do čoho ide“. Bude môj partner oddaným kresťanom? Akému druhu práce sa bude venovať? Bude učiteľ, zdravotná sestra, právnik, robotník, alebo niečo iné? S kým zviažem svoj život? Ďalšie otázky, ktoré si vyžadujú odpovede pred uzavretím manželstva, sú: Aký stupeň vzdelania ste ukončili? S akým dlhom vstupujete do manželstva? Som ochotný prijať tento stav alebo situáciu ako súčasť svojej zodpovednosti?

- **Prečo je pri hľadaní životného partnera také dôležité, aby mali spoločné nasmerovanie v základných otázkach (2Kor 6,14.15)? Hoci ani spoločné duchovné zameranie nie je zárukou šťastného manželstva, môže výrazne zvýšiť šance na dobré manželstvo. Prečo?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

KEĎ JE PRÁCA POŽEHNANÍM

Boh ich požehnal a povedal im: „Plodte sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi!“ (1Moj 1,28)

Hospodin, Boh, vzal človeka a umiestnil ho v záhrade Eden, aby ju obrábal a strážil. (1Moj 2,15)

Všetko, čo tvoja ruka nájde k práci, urob podľa svojej sily, lebo niet práce ani uvažovania, ani poznania a múdrosti v podsvetí, do ktorého ideš. (Kaz 9,10)

⁸Chlieb sme od nikoho zadarmo nejedli, ale dňom i nocou sme v námahe a lopote pracovali, aby sme neboli na ťarchu nikomu z vás. ⁹Nie že by sme na to nemali právo, ale aby sme boli pre vás vzorom, ktorý máte napodobňovať. ¹⁰A keď sme boli u vás, prikazovali sme vám: Ak niekto nechce pracovať, nech ani nej! (2Tes 3,8–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ak ste nezdedili obrovský majetok alebo nepoberáte rentu zvereneckého fondu, ktorý založili vaši rodičia, skôr či neskôr budete musieť pracovať. (Literatúra a filmy sú plné osudov ľudí, pre ktorých bohatstvo nebolo požehnaním, ale naopak, priviedlo ich k tragickému koncu.) Voľba zamestnania je pre mladých ľudí ťažká a komplikovaná. Nech už sa rozhodnú akokoľvek, ideálom je nájsť si také zamestnanie či povolanie, ktoré ich bude vnútorne naplňovať, poskytne im dobrý príjem a ešte bude aj užitočné pre spoločnosť. Samozrejme, reálny život je od takéhoto ideálu často vzdialený.

Preštuduj si úvodné texty (1Moj 1,28; 2,15; Kaz 9,10 a 2Tes 3,8–10). Aký význam má skutočnosť, že ešte pred pádom do hriechu dostali prví ľudia určité poverenie, zodpovednosť, prácu? Prečo tých, ktorí nikdy nemuseli pracovať, často postihne ťažký osud?

Je zrejmé, že práca, ktorú dostali prví ľudia, nebola trestom. Bola navrhnutá pre ich dobro. Už v raji, vo svete, v ktorom hriech, smrť ani utrpenie neexistovali, Boh vedel, že ľudské bytosti potrebujú pracovať.

„Adamovi bola zverená starostlivosť o záhradu. Stvoriteľ vedel, že Adam nemôže byť šťastný bez zamestnania. Z krásy záhrady bol nadšený, ale nestačilo to. Musel pracovať, aby boli v činnosti predivné časti jeho tela. Keby šťastie spočívalo v ničnerobení, človek by v stave svätej nevinnosti zostal nezamestnaný. Ale Ten, ktorý stvoril človeka, vedel, čo bude potrebovať ku šťastiu. Preto mu hneď po stvorení zveril zodpovednosť a prácu. Prikaz, aby sa človek namáhal kvôli svojmu každodennému chlebu, vyšiel z rovnakého trónu ako zaslúbenie o budúcej sláve.“ (AH 27)

Avšak aj po páde, keď (ako všetko ostatné) bola práca poškrvnená hriechom, Boh povedal Adamovi: „Nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života.“ (1Moj 3,17). Za povšimnutie stojí výraz „pre teba“, ktorý tu má význam „tvojou vinou“, nie „pre tvoje dobro“. V každom prípade, práca a požehnanie z nej plynúce bude niečo, čo ľudia po páde do hriechu budú potrebovať.

APLIKÁCIA

■ **Čo je na práci také jedinečné, že – v ideálnom prípade – má byť pre nás požehnaním?**

AKTÍVNE PRACOVNÉ OBDOBIE

Ak sa niekto nestará o svojich blízkych, najmä o členov rodiny, ten zaprel vieru a je horší než neveriaci. (1Tim 5,8)

Každá námaha prináša zisk, no prázdne reči len núdzu. (Prís1 14,23)

²³Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom. ²⁴Veď viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! (Kol 3,23.24)

Ukázali sme si, že Božím zámerom je, aby každý z nás takým či onakým spôsobom pracoval. Táto časť nášho života od skončenia prípravy na zamestnanie až po nástup do dôchodku trvá okolo štyridsať rokov. Pre mnohých ľudí je to čas (najmä na začiatku), keď vychovávajú svoje deti, kupujú nehnuteľnosť a robia iné veľké investície. Finančne môže ísť o veľmi náročné obdobie. Zároveň ide o citlivé obdobie, pretože rodina sa učí spolupracovať a jej členovia si vytvárajú putá na celý život. Často sa deje, že finančný stres manželstvo poznamená alebo úplne zničí. Rodine môže pomôcť, ak sú obaja partneri veriaci a sú ochotní riadiť sa biblickými zásadami.

Uvažuj o úvodných textoch. Čo z nich môžeme aplikovať do života rodiny?

1Tim 5,8

Prís1 14,23

Kol 3,23.24

V mnohých prípadoch je hlavným žiteľom manžel, hoci často pracujú obaja manželia. Manželka zostáva určité obdobie doma a venuje sa výchove detí (v tejto oblasti nastávajú postupné zmeny a časť tohto obdobia môže zostať s deťmi manžel). Do života však môžu vstúpiť nečakané okolnosti – choroba, ekonomický pokles, dočasná nezamestnanosť –, ktoré plány rodiny zničia alebo sťažia. Ľudia sa musia neustále prispôbovať meniacej sa situácii.

Deti, ktoré prichádzajú do rodiny, sa v Písme nazývajú „dedičstvo Hospodina“ (Ž 127,3). Musíme pamätať na to, že deti so sebou prinášajú obrovskú zodpovednosť. Cieľom kresťanských rodičov je vychovať z detí nezávislých dospelých a vstépiť im lásku k Bohu a základné pravidlá života. Tu sú tri body, ktoré môžu rodičom pomôcť prebudiť v deťoch zodpovednosť v oblasti financií:

1. *Poskytnúť deťom vyvážené kresťanské rodinné prostredie.* To v sebe zahŕňa aj pravidelné a zaujímavé rodinné bohoslužby, navštevovanie bohoslužieb a vernosť v desiatkoch a daroch. Je dobré, ak si tieto návyky deti osvoja už v ranom veku.

2. *Naučiť deti ochotne pracovať a oceniť ich za to.* Deti zistia, že usilovnosť a čestnosť v práci sa vyplatí, že po nich nasleduje pochvala a odmena. Naučia sa, že odmena prichádza ako výsledok toho, že venujú svoj čas práci pre iných ľudí, pre ktorých je táto činnosť dôležitá.

3. *Poskytnúť dobré vzdelanie.* Deťom treba pomôcť nielen s výberom dobrej a vhodnej školy, ale často ich aj povzbudzovať a viesť k zodpovednosti a trpezlivosti. Investícia do vzdelania sa určite oplatí, lebo dáva dieťaťu v neskoršom živote širšiu možnosť voľby.

■ **Život je komplikovaný. Ani to najväčšie úsilie zo strany rodičov nie je zárukou, že ich deti sa budú uberať dobrým smerom. Prečo je dôležité, aby sa rodičia neobviňovali za nesprávne rozhodnutia, ktoré môžu urobiť ich deti v neskoršom veku?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

BUDOVANIE INTEGRITY

¹Ked' Jozefa odvedli do Egypta, od Izmaelitov, ktorí ho ta dovedli, ho kúpil Egyptan Pótifar, faraónov dvoran, veliteľ telesnej stráže. ²Hospodin bol však s Jozefom, takže sa mu darilo a zostal v dome egyptského pána. ³Jeho pán videl, že Hospodin je s ním a že ho pri každej práci požehnáva. ⁴Jozef získal jeho priazeň a slúžil mu. Pótifar ho ustanovil za správcu svojho domu a zveril mu do správy všetok svoj majetok. ⁵Odvtedy, čo ho Egyptan ustanovil za správcu svojho domu, so všetkým, čo mal, Hospodin požehnával dom Egyptana pre Jozefa. Hospodinovo požehnanie spočívalo na všetkom, čo mal v dome i na poli. (1Moj 39,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ďalšia fáza „úspešného“ života môže byť najprijemnejšou – ak rozhodnutia z predchádzajúcich rokov boli múdre a nezničili ich neočakávané udalosti. V ideálnej situácii rodičia vychovali svoje deti, tie sa stali nezávislými dospelými, dom či byt je zaplatený a človeka netrápia žiadne nesplatené dlhy. V ideálnom prípade majú ľudia aj nejaké úspory, ktoré im pomôžu zabezpečiť potreby seniorskej rodiny.

Boh povoláva svoje deti na vyššiu úroveň v práci a živote. Tou normou je Boží zákon zapísaný v našich srdciach (Jer 31,33), ktorý sa odzrkadľuje v našich charakteroch. Keďže spoločnosť vo všeobecnosti upadá, pre jednotlivého kresťana bude čoraz dôležitejšie žiť a pracovať na takej úrovni, ktorej sa nebude mať čo vyčítať. Biblia hovorí: „Dobré meno je viac ako veľké bohatstvo, priazeň je lepšia než striebro a zlato.“ (Prísl 22,1)

Biblia zaznamenáva prípady zamestnávateľov, ktorí uznali, že sú požehnaní, pretože majú čestného a zbožného zamestnanca. Keď chcel Jákob odísť od svojho svokra Lábanu a vrátiť sa so svojou rodinou do svojej vlasti, Lában ho prosil, aby neodchádzal: „Kiežby som získal tvoju priazeň! Zo znamení som poznal, že Hospodin ma pre teba požehnáva.“ (1Moj 30,27) A keď Jozefa predali do otroctva v Egypte, jeho pán Pótifar prišiel k podobnému záveru a patrične Jozefa za to odmenil.

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 39,1–5). Hoci text neobsahuje konkrétne zmienky, čím si podľa teba Jozef získal Pótifarovu priazeň?

„Či teda jete, či pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu.“ (1Kor 10,31) Všetko naše konanie – vrátane spravovania financií – by malo byť oslavou Boha. On je Ten, kto nám dáva poznanie a silu, aby sme v živote uspeli.

„¹¹Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Tvoje je, Hospodin, kráľovstvo; vypínaš sa nad všetkým ako hlava. ¹²Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš nad všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či urobíš niekoho veľkým a mocným.“ (1Par 29,11.12)

APLIKÁCIA

■ Akými hlavnými zásadami sa riadiš nielen v práci, ale aj celkovo v živote? Ktoré zmeny možno budeš musieť urobiť?

HĽADANIE ZBOŽNEJ RADY

⁵Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. ⁶Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky. ⁷Nerob sa múdrom vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla. ⁸Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti. (Prísľ 3,5–8)

Cez finančné inštitúcie, sociálne siete a nevyžiadané telefonáty sa nám prihovára množstvo finančných a investičných poradcov a odborníkov. Boh nás však vyzýva na opatrnosť. Ak niekto nevyznáva kresťanské zásady, jeho rady môžu byť v rozpore s tým, čo Boh považuje za správne. „¹Blahoslavený ten, kto nechodí podľa rady bezbožných, nestojí na ceste hriešnikov, nesedáva v kruhu posmešnikov, ²ale záľubu má v zákone Hospodina, o jeho zákone rozjímá dňom i nocou. ³Bude ako strom zasadený pri vodných tokoch, čo úrodu dáva vo svojom čase, jeho lístie nevädne a všetko, čo robí, darí sa mu.“ (Ž 1,1–3). Ten, kto má záľubu v zákone Hospodina (zákon tu možno chápať širšie – ako Božie slovo), bude požehnaný a bude prosperovať. Znie to veľmi jednoducho, však?

Uvažuj o úvodnom texte (Prísľ 3,5–8). Aké princípy obsahujú tieto verše? Ako by sa dali aplikovať do spravovania našich finančných záležitostí?

Prehľad biblických rád o finančnom hospodárení nám poskytuje veľmi cenné zásady, ktorými by sme sa mali riadiť. Pozrime sa na sedem z nich.

1. *Zorganizujte si svoje financie.* (Prísľ 27,23,24). Mnohé rodiny prežívajú od výplaty k výplate. Bez jednoduchého plánu na zarábanie, miňanie a sporenie môže byť život veľmi stresujúci.

2. *Miňajte menej, ako zarábate.* Rozhodnite sa žiť v rámci svojich možností (Prísľ 15,16). Mnohé rodiny miňajú viac, ako zarábajú. To je možné len vďaka dostupnosti úverov a pôžičiek. So zadlžením prichádza mnoho problémov.

3. *Z každej výplaty si odložte určitú čiastku* (Prísľ 6,6–8). Šetrite na väčšie nákupy v budúcnosti a na neplánované výdavky, ako sú úrazy či choroby. Niektoré úspory využite tak, aby ste ich mohli čerpať v čase, keď už pre pribúdajúci vek nebudete môcť byť zamestnaní.

4. *Vyhýbajte sa dlhu, ako sa len dá* (Prísľ 22,7). Úrok je výdavok, ktorý sa väčšinou neoplatí. Osoba alebo rodina žijúca s dlhom – teda z požičaných peňazí – dnes vlastne žije z peňazí, ktoré podľa očakávania zarobí v budúcnosti. Ak dôjde k akýmkoľvek nečakaným životným zmenám, môže to spôsobiť vážne finančné nepríjemnosti.

5. *Pracujte usilovne.* „Duša lenivca túži a nemá nič, ale duša usilovných je úplne spokojná.“ (Prísľ 13,4)

6. *Budte Bohu finančne verní* (5Moj 28,1–14). Žiadna rodina si nemôže dovoliť žiť bez Božieho požehnania.

7. *Pamätajte, že táto zem nie je našim skutočným domovom.* Spôsob, akým spravujeme majetok a financie, veľa vypovedá o tom, aké sú naše konečné priority (pozri Mat 25,14–21).

■ Ktorá z uvedených rád je pre teba najužitočnejšia? Prečo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Žiadny obchodný zámer, žiadny životný plán nie je dobrý a úplný, ak ráta len s krátkym časom tohto prítomného života a ak nerobí opatrenia pre nekončiacu budúcnosť. Naučme mladých ľudí, aby večnosť zahrnuli do svojich kalkulácií. ...Všetci, čo to robia, konajú to najlepšie pre život na tomto svete. Žiaden človek si nemôže uložiť v nebi poklad bez toho, aby nezistil, že si tým obohatil a zušlachtil aj svoj život na zemi.“ (Ed 145; Vých 124.125)

„Základom obchodnej bezúhonnosti a pravého úspechu je uznanie Božieho vlastníctva. Stvoriteľ všetkých vecí je pôvodným majiteľom a všetko, čo máme, nám zveril, aby sme to používali podľa jeho smerníc.“ (Ed 137; Vých 118)

Tlak na zabezpečenie našich rodín nás vedie k presvedčeniu, že našim poslaním je zabezpečiť dostatočný príjem. Ale ako kresťania máme zároveň podiel na veľkom poverení, ktoré dal Ježiš všetkým svojim nasledovníkom. „Kristov rozkaz pre jeho nasledovníkov znie: *Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.* (Mar 16,15) Niežeby všetci boli povolani byť služobníkmi či misionármi v bežnom zmysle slova, ale môžu byť jeho spolupracovníkmi v prinášaní *dobrych správ* svojim spolublížnym. Rozkaz je daný všetkým, veľkým i malým, učeným i nevzdelaným, starým i mladým.“ (Ed 264; Vých 227.228)

„Potrebujeme lepšie sledovať Boží plán pre náš život. Čo najlepšie vykonávať prácu, ktorá je pred nami, zveriť svoje cesty Bohu a hľadať znamenia jeho prozreteľnosti – to sú pravidlá, ktoré pri výbere zamestnania zaručujú bezpečné vedenie.“ (Ed 267; Vých 230)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako by ste zadefinovali, čo je „úspešný“ život? V čom sa vaša definícia líši od spôsobu, ako vníma úspech spoločnosť, v ktorej žijete? Ako by ste charakterizovali život Jána Krstiteľa z pohľadu úspechu alebo neúspechu? Aké dôvody môžete uviesť pre svoju odpoveď?
2. Ako by ste vysvetlili skutočnosť, že existuje veľa veľmi „úspešných“ ľudí, ktorí sa neriadia žiadnym z biblických princípov o správe majetku alebo o živote vo všeobecnosti? A čo tí, ktorí sa ich snažia dodržiavať, a napriek tomu sa im v živote nedarí alebo nemajú šťastie? Ako máme rozumieť podobným situáciám?